

ผลของการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรป่วยที่รับไว้ใน
โรงพยาบาล ต่อความรู้ เจตคติ และการดูแลบุตร

นางศิริพร สิงห์จินตาวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-841-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I14082985

EFFECTS OF TEACHING BY HAVING MOTHER PARTICIPATING
IN CARING THEIR HOSPITALIZED CHILD ON MOTHERS'
KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND CHILD CARE

MRS. SIRIPORN SINGHAJINDAWONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
NURSING ADMINISTRATION PROGRAM
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY

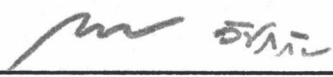
1994

ISBN 974-583-841-1

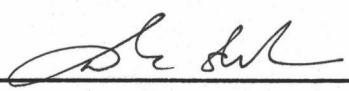
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตรป่วยที่รับไว้ใน
โรงพยาบาล ต่อความรู้ เจตคติ และการดูแลบุตร
โดย นางศิริพร สิงห์จินดาวงศ์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

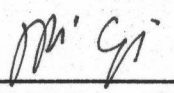

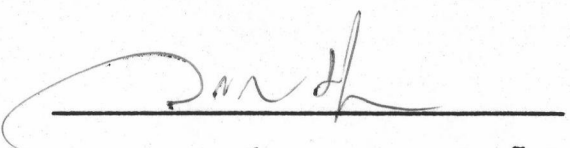
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุรณโชติ)

ศิริพร สิงหจินดาวงศ์ : ผลของการสอนโดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตรป่วยที่รับไว้ใน
โรงพยาบาล ต่อความรู้ เจตคติ และการดูแลบุตร (EFFECT OF TEACHING BY HAVING
MOTHER PARTICIPATING IN CARING THEIR HOSPITALIZED CHILD ON MOTHERS'
KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND CHILD CARE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์,
152 หน้า. ISBN 974-583-841-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตรในมารดา
ที่ได้รับการสอนโดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตร และเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติใน
การดูแลบุตรของมารดาที่ได้รับการสอนโดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตรกับการสอนปกติ รวมทั้งจำแนก
ตามอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาของการมีส่วนร่วมในการให้การดูแลบุตร กลุ่มตัวอย่างคือ มารดา
อายุระหว่าง 18 - 30 ปี ที่มีบุตรป่วยด้วยโรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ ที่มีอายุระหว่าง 1 เดือน -
1 ปี รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยโรคติดเชื้อโรงพยาบาลเด็ก จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
แผนการสอน แบบทดสอบความรู้ แบบทดสอบเจตคติ แบบสอบถามการปฏิบัติในการดูแลบุตร และแบบ
สังเกตการปฏิบัติในการดูแลบุตร เครื่องมือวิจัยได้รับการทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว
จึงนำไปใช้เพื่อการรวบรวมข้อมูลต่อไป ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตรของมารดา ที่ได้รับการสอนโดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตร ภายหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนโดยการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลบุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตรของมารดา ที่ได้รับการสอนโดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตร ภายหลังการสอนสูงกว่ามารดาที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตรของมารดาที่ได้รับการสอน โดยให้มารคามีสัมพันธ์ร่วมในการดูแลบุตร จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการให้การดูแลบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ..... ศิริพร สิงหจินดาวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C486151 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: MOTHERS' PARTICIPATION/ KNOWLEDGE/ ATTITUDE/ CHILD CARE
SIRIPORN SINGHAJINDAWONG : EFFECTS OF TEACHING BY HAVING MOTHER
PARTICIPATING IN CARING THEIR HOSPITALIZED CHILD ON MOTHERS'
KNOWLEDGE, ATTITUDE AND CHILD CARE. THESIS ADVISOR : ASSO PROF.
PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D. 152 pp. ISBN 974-583-841-1

The purposes of this research were to study knowledge, attitude and practice of mothers taught by having mother participating in caring their hospitalized child and to compare knowledge, attitude and caring the hospitalized child of mothers who were taught by conventional health teaching method and by structured teaching module developed by the investigator. The comparisons have been taken by using age groups, educational levels and mothers' participating time.

The randomized sample consisted of 40 mothers aged between 18 - 30 years old whose children were 1 month - 1 year old and admitted in the children hospital due to respiratory tract infection.

The instruments developed by the investigator were lesson plan, the test for child care knowledge, child care attitude questionnaire and child care practice observation checklist. All instruments have been tested for content validity and reliability and then used them for data collection. The major findings were as follows.

1. The knowledge, attitude and practices of mothers in experimental group, the mean score after being taught by the investigator was significant higher at .01 level than the score prior to attending the structured teaching.
2. The knowledge, attitude and practices of mothers who were taught by the way of participating, were significant higher at .01 level than those who were taught by conventional health teaching method.
3. There were no statistically significant differences at .05 level of knowledge, attitude and practices of mothers after being taught by the way of mothers' participation as classified by age groups, educational levels and mothers' participating time.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต *ศิริพร สิงห์*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ผอ. ย.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ข้อปรึกษาชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณฺณโชติ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาในเรื่องการใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ขอกราบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 13 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเด็ก หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ชำนาญการพยาบาลแผนกผู้ป่วยโรคติดเชื้อ หัวหน้าหอผู้ป่วยโรคติดเชื้อ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณมารดาผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ศิริพร สิงห์จินดาวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การพยาบาลครอบครัว	12
ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรม	19
บทบาทการเป็นมารดาและความวิตกกังวลของมารดา	27
การสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตร	32
โรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจในเด็ก	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและตัวอย่างประชากร	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การดำเนินการวิจัย	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผลการวิจัย	80
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	87
รายการอ้างอิง	89
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	98
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	100
ภาคผนวก ค. คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	120
ประวัติผู้วิจัย	152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร.	61
2 จำนวนและร้อยละของบุตรของกลุ่มตัวอย่างประชากร.	63
3 ผลความแตกต่างของคะแนนด้านความรู้ ระหว่างคะแนนเมื่อแรกรับและก่อนกลับบ้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม.	64
4 ผลความแตกต่างของคะแนนด้านเจตคติ ระหว่างคะแนนเมื่อแรกรับและก่อนกลับบ้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม.	65
5 ผลความแตกต่างของคะแนนด้านการปฏิบัติในการดูแลบุตร ระหว่างคะแนน เมื่อแรกรับและก่อนกลับบ้านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม.	66
6 คะแนนด้านการปฏิบัติในการดูแลบุตร จากการสังเกตพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา ขณะบุตรรับการรักษาในโรงพยาบาล.	67
7 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ในการดูแลบุตร เมื่อแรกรับในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.	69
8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ในการดูแลบุตร ภายหลังจากการทดลองในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.	70
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ในการดูแลบุตร ภายหลังจากการทดลองในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.	71
10 เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตร ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนตามปกติ.	72
11 เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตร ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอน โดยให้ มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตร.	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ในการดูแลบุตร ของกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วม ในการดูแลบุตร จำแนกตามอายุ. 74
13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตร ของกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตร จำแนกตามระดับการศึกษา. 75
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการดูแลบุตร ของกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยให้มารดามีส่วนร่วมในการดูแลบุตร จำแนกตาม ระยะเวลาของการมีส่วนร่วมในการดูแลบุตร. 76
15	แสดงรายละเอียดของจำนวนข้อของแบบทดสอบ ความรู้. 108
16	แสดงรายละเอียดของจำนวนข้อของแบบวัดเจตคติ. 108
17	แสดงรายละเอียดของจำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติในการดูแลบุตร. 109
18	แสดงรายละเอียดของจำนวนข้อของแบบสังเกตการปฏิบัติในการดูแลบุตร. 109
19	แสดงคุณภาพของแบบทดสอบความรู้เรื่องโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ และการดูแล. 110
20	การหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ โดยใช้สูตร คูเตอร์ ริชาร์ดสัน (K.R. 20). 111
21	การหาค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α). 113
22	แสดงคุณภาพของแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติในการดูแลบุตร. 115
23	การหาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติในการดูแลบุตร โดยใช้สูตร คูเตอร์ ริชาร์ดสัน (K.R. 20). 116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	การหาค่าความเที่ยงของการสังเกตการปฏิบัติในการดูแลบุตร โดยใช้สูตรของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott).....	118
25	การหาค่าความเที่ยงของการสังเกตการปฏิบัติในการดูแลบุตร โดยใช้สูตรของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott).....	119